

Det var i Kongsberg den synske Marcello Haugen ble født og vokste opp. Som unggutt hadde han for vane å legge seg på ryggen og betrakte de drivende skyene. En gang da han lå slik på ryggen og døset, fikk han plutselig se en skog og midt i skogen var en fjellside og i den var en hule.

Åsene vest for Kongsberg er gjennomhullet av gruveinnganger fra Sølvverkets tid. Tre ganger drømte han om en av disse ukjente hulene. Selv navnet på åsen med denne hulen fikk han visket inn i sitt sinn under en halvvåken drøm. Så dro han til skogs med en venn og fant hulen.

Med Anita Bjørtuft fra Kongsberg som veiviser har jeg vært på besøk i den "meditasjonshulen", uten å finne noen materielle spor etter Marcello. Det eneste som kunne tyde på at han hadde vært på stedet, var noe som lå i luften, en spørrende stillhet, et avtrykk av hans unge sinn.

Det var her noe av det største i Marcellos barndom skulle skje. Her kunne han sitte i timer og

oppleve en verden av fred og ro.

Når Marcello Haugen lå på rygg og så opp i himmelen, og særlig på de drivende skyene, kunne han se de mest besynderlige figurer og begivenheter. Det var en vårdag da han lå slik og døset, at han plutselig fikk se denne hulen for seg i sitt indre. Det hang en grein over åpningen og det var småskog i senkningen som førte inn i fjellet. På bunnen var senkningen randt vann. Langt inne i hulen var en lysåpning og fra denne åpningen gikk tre stoller inn i fjellet. I drømmen hørte han: Velg den til høyre...

Da han våknet, husket han denne drømmen helt tydelig. Han mente han hadde sett et virkelig sted, men for å være sikker tenkte han at han måtte drømme dette tre ganger. Det skjedde virkelig. Han ble både engstelig og tvilende ovenfor drømmen. Men så tok han motet til seg en dag og la seg som vanlig på ryggen på Skullestadberget. Han ville spørre skyene om hvor dette stedet var. . Og han fikk svar. Skyene visket navnet inn i hans sinn. Han betrodde seg til en kamerat. Og så la de i vei opp i Gravdalsåsen for å finne hulen. Og de fant den, nøyaktig som beskrevet i drømmen.

Nå siterer jeg fra boken *Mystica Eterna*, som består av på Marcello Haugens egne opptegnelser, hans egne tanker og ord, tilrettelagt av Per Ingvar Haukeland.

"De var begge engstelige for å krabbe inn i den mørke stollen, men endelig ble det besluttet at Martin (Som Marvello kaller seg i beskrivelsen) skulle legge seg på maven, oppå skiene og kravle seg innover. Han var redd. Kanskje betydde drømmen at han ikke skulle få leve lenge, at han skulle omkomme på denne måten. Nyskjerrigheten seiret likevel, og guttene avtalte at de skulle rope til hverandre ustanselig. Så lenge de svarte hverandre, sto det til liv.

Martin kravlet innover i mørket, men det ble så trangt og lavt under fjellveggen at han hadde

vanskelig for å komme frem. Han var livredd for at det skulle løsne steiner fra fjellveggen så han ble sittende fast. Men ingenting skjedde i den trange åpningen, unntatt lyden av tunge vanndråper plaskende fra fjellsiden og ned på isen, med en hul og ensformig lyd.

Plutselig utvidet tunnelen seg. Han kunne stå oppreist og til og med svinge skiene rundt om seg uten at de støtte mot fjellsiden. Her føltes isen både blank og sterk og det var meget kaldt der inne. Han tente en fyrstikk og fant en sølvførende gang på venstre side i tunnelen....nå så han en lysstripe lenger inne i rommet. Da begge to nærmet seg lysåpningen, ble tunnelen igjen trangere. Det siste stykket måtte de krabbe, men så plutselig sto de der i fullt dagslys dypt nede på bunnen i gruen, med sol og blå himmel over seg...

...For riktig å fatte dette øyeblikkets storhet må den vennlige leser huske barnesinnets åpenhet. Uten komplekser og med en altoppslukende oppmerksomhet blir hver liten iakktagelse til store dimensjoner...

...Martin tok denne høytidsstund inn i sitt sinn og lot den uvbevisst virke gjennom esoterisk fornemmelse. Han sto barhodet og støttet seg til fjellveggen, i dyp ærbødighet og opphøyd beundring. Han hadde sett stedet i drømmene, og nå sto han der, lys våken og visstge at dette var sann virkelighet. Det at han kunne stå slik langt inne og dypt nede i fjellet ogd sol og blå himmel over seg, det hadde han ikke forestilt seg. Dette måtte være noe i retning av det mor kalte "nåde", og som han aldri før hadde forstått hva var. For første gang i sitt liv takket han i stillhet Gud for at han selv var en "raring", for det måtte vel ha noe med det å gjøre, tenkte han.

...Inne i denne stollen kunne han sitte i time etter time og oppleve sin verden i fred og ro. Slik fikk han i mange år anledning til å dyrke sine hemmelige lengsler og opplevelser. Stollen ble møbelert med bord, stol og vbenker, som han bygget opp av store steiner fra skjerpet. En blyanttegning av seg selv hang han opp på veggen og små avsatser i fjellet ble brukt som hyller og skap, hvor han la alt han skrev og tegnet..."

Marcello hadde bygget peis, hadde kaffekjele og to kopper der inne og en lampe. Der satt han

og spurte og svarte seg selv. Han hadde ” både en vidunderlig og nyttig tid” der inne. Han la fra seg bekymringene i hulen, kunne så gå opp i sine daglige gjøremål med et friere sinn. Alle syns han var blitt så flink og i så godt humør at det kanskje likevel kunne bli noe av den gutten...

En vakker høstsøndag kom jeg til hulen vest for Kongsberg. Den er sprengt inn i fjellet av en bergmann. En liten bekk renner ut fra fjellet. Hulen er ikke vanskelig å gå inn i på sommertid. Men mørke rår i gangen, til den igjen vider seg ut og lys faller ned fra en åpning høyt der oppe.

Inne i hulen ligger løse steinblokker, de råtnende restene fra en vannrennekonstruksjon fra gammelt, samt rustne piggrådbunter og gjerdestolper hevet ned ovenfra. Gangen som fører rett frem og lenger inn i fjellet er nærmest sperret av. I gangen til venstre er det stablet skrot og gamle trematerialer. Til høyre er det farbar åpning. Den fører inn i et nytt kammer, med åpning høyt der oppe. Der hadde han sitt meditasjonssted, slik han hadde fått høre det i drømmen.

Ingen spor etter ham er å se i hulen. Den er liksom en av mange gruveganger i Kongsbergåsene. Men det var her, kanskje sådd inn i mitt sinn ved å vite at dette var Marcellos meditasjonshule. Det hang liksom noe igjen i luften, som en stillhet, et fjernt avtrykk, et minne om en ung mann som fant nåde fred og ro her.

Marcello Haugen var født 6. juli 1878. I 1895 forlot han Kongsberg og bakeryrket, som han hadde fått opplæring i. Da la han også hulen bak seg.

I 1912 bygde han en liten toroms hytte på Thokampen i Sel kommune. Det andre stedet han har etterlatt seg, er Svarga ved Lillehammer. Hovedbygningen ble oppført i 1929 og var opprinnelig en hjulbåt fra USA, med tårn og kommandobro, brakt hjem til Norge i deler. 30. desember 1967 døde han der..

Thokampen ligger på en fjelltopp, nær himmelen. Svarga i lia ved en foss. Kanskje er tiden nå inne til å gjøre en dugnad for å rydde opp i hulen fra hans barndom, hans sted inne i fjellet, nær jordens hjerte. Den var viktig i hans liv og ville gjøre hans ettermæle mer fullstendig.

Tusener fikk hjelp, trøst, råd og åndelig styrke av Marcello Haugen. ”Jordens misjon er å utvikle kjærlighetens prinsipp”, er et sitat som lever etter ham.

-Jordens misjon er å utvikle kjærlighetens prinsipp, er et sitat som lever etter ham.

Les Marcello Haugens egen bok:

Betraktninger over en dag. Utgitt i 1980

Les også bøkene om ham:

Marcello Haugen. Av Øystein Parmann. Utgitt i 1993.

Møter med Marcello. Av Jan Vidar Lie Pedersen. 1997.

To store fra en liten by. Av Øyvinn Kværnas. 1998.

Mystica Eterna. Tilrettelagt av Per Ingvar Haukeland, 2003.

Ailo Gaup